

Săgetătorul

Nr. 1027 ■ 18-24 iulie 2017 ■ Pagini culturale ale cotidianului „Argeșul”

Lumea văzută prin metaforă

Timpe de o săptămână, poeții invitați la Festivalul Internațional *Noaptea de poezie de la Curtea de Argeș*, sosiți din aproximativ 35 de țări, au celebrat poezia, una din esențele vieții. A scrie poezie este (și a fost dintotdeauna) un fel de a căuta și de a găsi (real sau imaginar) un echilibru între vis și realitate, între certitudini și îndoieli, între lumini și umbre, între credință și revoltă. Lumea văzută prin metaforă este o lume văzută prin *vitralii* și oferă avantajul unei duble percepții: în primul rând contemplarea detaliilor care o alcătuiesc și în al doilea rând contemplarea întregului. Este într-un fel echivalentul *voluptății de a trăi* – aceeași pentru oricare om (prima dintre toate), dar în același timp prezentă ca o voluptate unică/personalizată.

Desfășurătorul festivalului (organizat de scriitorii Dumitru M. Ion/ președinte și Carolina Ilica/ director artistic) a inclus lansări de cărți, expoziții de artă, concerte de muzică românească, spectacole, excursii, vizitarea unor monumente și locuri pitorești, întâlniri cu personalități culturale și politice și, mai ales, obișnuitele și mult așteptate recitaluri (poetice) plurilingve. Întâlnirile succesive au oferit inclusiv prilejul inserării unui *moment aniversar* (anticipativ) – Dumitru M. Ion la 70 de ani. Oaspeții au dorit să-l felicite pe cunoscutul scriitor pentru întreaga sa activitate și pentru admirabila consecvență cu care a organizat edițiile succesive ale acestui festival. Pe parcursul perioadei 12-18 iulie a fost activat dialogul atât între cei prezenți, cât și între instituțiile orașului. Partenerii evenimentului au fost Institutul Cultural Român, Consiliul Județean Argeș, Primăria și Consiliul Municipal Curtea de Argeș, Muzeul Municipal Curtea de Argeș, Centrul de Cultură și Arte „George Topărcănu”, Arhiepiscopia Argeșului și

Muscelului, Hotelul Posada. Ca în fiecare an s-a lansat și antologia festivalului: în prezent, *Poesys 21*.

Noaptea de poezie/ Poetry nights a fost inițiat în anul 1997 sub egida Editurii Orient-Occident, iar din 1998 a fost inclus în programele anuale ale Fundației și Organizației Culturale Academia Internațională Orient-Occident. Prea puțin mediatizat,

Alcătuind după modelul altor festivaluri de rezonanță din/in lumea contemporană (*Struga* din Macedonia, *Medellin* din Columbia, *Las Palmas* din Canare/ Spania, *Trois Rivières* din Canada, *Izmir* din Turcia), *Poetry nights* a fost o inițiativă culturală avansată pentru anii '90, într-o Românie care abia învăța ce înseamnă proiectele

adevărul nu au coerența ideală. Universul poetic mereu creativ, vocile auctoriale distincte, formele individuale de expresie artistică probează laolaltă frumusețea indiscutabilă a unor asemenea întâlniri. Discuțiile libere/neconvenționale, limbajul viu/dinamic al artelor, dezbaterile interculturale, prietenii contextuale sau/și de lungă durată generate de/ în acest mediu au fost mereu o lecție despre lume, o lecție viabilă, interactivă și folositoare pentru cel/cei care se implică sau asistă în mod participativ (intelectual) la ea.

Despre Dumitru M. Ion și multiplele sale calități vorbesc, înaintea celor care îl prețuiesc cu adevărat, realizările sale. *Unul dintre cei mai semnificativi și mai originali poeți ai generației sale și implicit ai literaturii române* (după cum îl descria Paul Dugneanu într-una din serile festivalului), Dumitru M. Ion are un remarcabil palmares cultural și s-a orientat întotdeauna, profesional, spre performanță. Despre omul special și despre *simplitatea lui complicată* nu putem spune decât că merită toată aprecierea noastră, ceea ce ziarul *Argeșul* a încercat să dovedească la fiecare ediție prin disponibilitatea suplimentului cultural, care a publicat de fiecare dată poezii participanți și creațiile lor. Scriitorul a demonstrat și demonstrează argeșenilor nu doar că aparține suflutește, irevocabil, matricei natale (Brătești-Argeș), dar și faptul că afecțiunea aceasta s-a cuantificat într-un proiect cultural constant, de foarte bună calitate, care duce imaginea Argeșului în lume. Dacă ne întrebăm, de exemplu, care poet argeșean ar fi în stare, la ora actuală (în 2017) să realizeze un festival de acest gen și de această amploare, cu tot ce presupune travaliul unui asemenea demers și cu toată dăruirea necesară, răspunsul ar fi simplu (și dezarmant): niciunul!

Magda GRIGORE

receptat diferit de categoriile (diferite) de public și onorat cu greutate de sponsori și de audiență, festivalul de la Curtea de Argeș are un istoric remarcabil și este organizat pe criterii profesionale. Se află deja la cea de-a 21-a ediție, la semnificativă distanță de alte festivaluri de poezie din România actuală, din orașe mari ale țării, care se mândresc cu asemenea manifestări – *Festivalul Internațional de Poezie de la București*, aflat în 2017 la cea de-a 8-a ediție sau festivalul *Poezia la Iași*, aflat acum la cea de-a 4-a ediție. Este, prin urmare, cel mai vechi festival internațional de poezie din România și funcționează după criterii stricte care susțin și confirmă valoarea lui *internațională*. Cea mai mare parte din numărul invitaților sunt din afara granițelor țării, durata este de cel puțin 5 zile și locația gazdă reprezintă un punct geografic cu valoare (re)cunoscută pe harta istorică și culturală națională.

culturale de anvergură. Cu atât mai mult, județul Argeș ar fi trebuit și ar trebui să acorde o mai mare atenție acestei manifestări. Nici anul acesta (ca și în anii trecuți) presa din Argeș și televiziunile nu s-au întrecut să se documenteze, să transmită știri și/sau mesaje ale festivalului. Din puținele informații care au apărut în peisajul mass-media, și mai puține dintre ele au transmis publicului lucruri esențiale despre acest eveniment, lucruri relevante și corecte, ceea ce ne convinge (încă o dată) că profesia aceasta, în ultima vreme, parcă *ar fi uitat ușa deschisă*, ca să folosim o expresie uzuală.

Poetry nights are, în concluzie, capacitatea de a transmite încrederea în autenticitatea, onestitatea și verosimilitatea trăirii, a simțirii și a gândirii poetice într-o lume concretă, agresată permanent de probleme real-dramatice, în care binele-frumosul-

Dan Rotaru, un elegiac

Poetul Dan Rotaru a publicat recent, foarte recent, săptămâna trecută, un nou volum de poeme în niște condiții grafice absolut excelente: *Umbra cuvintelor* (Editura Tipo Moldova, Iași, 2017, colecția Bibliofil). Poetul pare a fi permanent inspirat, lirica lui fiind cea pe care o știm de zeci de ani, una de dragoste, doar că de data asta mai tristă, elegiacă, trimițând la melancolia impusă de vârstă. Astfel, în loc de *Viață în doi*, poetul scrie un poem intitulat *Moarte în doi* sau *Durere în doi*, iar un altul se numește *Început de sfârșit de viață*, în care poetul, adresându-i-se iubitei, se mărturisește: „Sufletul, la-o adică, îmi e singura-avere./pentru care iubirea poți oricând să ți-o mori./Plină mi-e călimara ochi cu însingurare./cu o pană de înger azi poemul mi-l scriu./Lumea e-o masă plină cu cafele amare./Dintre îndulcitoare, doar pe tine te știu...” Tristețea face parte din arta poetică a lui Dan Rotaru („Eu n-aș putea trăi fără tristețe./cum apa, fără geruri, să înghețe!”), iar moartea e invocată mereu în aproape fiecare text de dragoste, ca-n acest *Poem cu dedicație*, de pildă, în care timpul curge invers, dinspre moarte spre naștere: „Trăiește murind, secundele mă dor./venirea ți-o adulmec și aștept/să mor înspre trecut din viitor./dorind spre sânul mamei să mă-ndrept./Cât de târziu e-n mine, nu-ntreba!/Cât îmi poți azi ajunge, să nu-mi spui!/Destinu-n zar doar tu mi-l poți juca:/poet al tău, bărbat al nimănui...” E unul din cele mai frumoase poeme ale cărții.

Dan Rotaru este poate singurul poet român de azi care-și poate pune blazon versul lui Eminescu: „Eu rămân ce-am fost: romantic”.

Dumitru Augustin DOMAN

Arta poetică a sa, care „cată-a fi oglindă/ Ce ne-arată propriul nostru chip”, iar fiica ei cea mare: „Să vezi în moarte-un vis, în asfințit/ Un aur trist, aceasta-i Poezia/ Săracă, fără moarte. Poezia/Se-ntoarce-n auroră și-asfințit”.

În ceea ce privește teoria despre frumos, am redeschis *Istoria esteticii* a lui K. E. Gilbert și H. Khun.

Benedetto Croce (1866-1952) în *Aestetica in nuce* -versiunea italiană din 1946 - comprimă întreaga estetică într-o coajă de nucă, dând și cea mai concisă

Carolina ILICA

(continuare în pagina 5)

„Poezie, Poezie! Ai dreptate totdeauna!”

Cu intenția de a scrie, ca la fiecare ediție a *Festivalului Internațional Noaptea de poezie de la Curtea de Argeș*, prefața și la Antologia *Poesys 21* (2017), am început să caut în biblioteca de acasă poezii și gânduri despre poezie, din diferite timpuri și literaturi ale lumii. Aș fi vrut ca prefața să poarte titlul interogativ, de altfel cunoscut: *Poezia încotro?*

Din imnurile vedice, din care îmi plăcea deseori să recit, mă oprisem la a aminti doar două atribute ale poetului: sfânt și savant; sfânt, în sensul purității trăirii lui lirice și conlucrătoare cu

divinitatea - pe de o parte, iar pe de alta în sensul vastității și profunzimii cunoașterii vieții și a lumii.

Din poezia Egiptului antic am ales *Omul care era obosit de viață a scris* (cu autor necunoscut), cu o vechime de peste două milenii, dar părand scrisă ieri-alaltăieri.

Din străvechea zestre a poeziei populare românești am cules un distih: „Viața asta-i cum o vezi/ Cealaltă cum o crezi!”, iar din Mihai Eminescu (1850-1889), „omul total al culturii române” (cum l-a numit un filozof), *Călin* (*File de poveste*), cel mai frumos basm în versuri al literaturii române.

Din poezia armeană de început, am ales *Marea vieții mă umple de zbućium*, de Mesrop Maștoț(361-440), creatorul alfabetului armean (405), primul scriitor al neamului său și traducător al *Bibliei*.

Din poezia chineză *fi* (cântată, adică) am ales *Noaptea de toamnă*, în care, sub lumina de lună (furișată în case):

„Din vasul de aur un fum de mătase/ Răsfiră-n odaie mireasma bogată”, poezie aparținând clasicului Li Pai (Li Tai Pe; 701-762), care parcă încă ne zâmbește îngrijorat de viitorul „Celor trei mii de frumoase” adunate în „*Cele șase palate*” (împărătești).

În Balcani m-am oprit la poezia contemporanului poet macedonean Blaje Koneski, *Trei voinice femei*, iar în zona Caucazului la încântătorul *Epitaf al cioplitorului în piatră*, de Iosif Noneșvili, poem pe care Evgheni Evtușenko îl recita pretutindeni cu patos, îndrăgostit, ca mai toți poeții ruși, atât de marea poezie georgiană (gruzină) cât și de banchetele cu vinuri și toasturi de un lirism tulburător la care urmașii celor din Iveria și din Colhida își așteaptă oaspeții.

Desigur, m-am oprit și la autorul meu preferat din secolul XX, argentinianul Jorge Luis Borges și la

„Poezie, Poezie! Ai dreptate totdeauna!”

(urmărire din pagina 5)

definiție a artei: *intuiție lirică*. Interesant mi se pare aici, studiul profesorului român Liviu Rusu (1901-1985), *Estetica poeziei lirice* (1937), continuat de o altă lucrare. *Logica frumosului* (1946); autorul român vede arta ca formă de viață, privită dinlăuntru și exprimată simpatetic, liric, în imagini intuitive (cea mai autentică dintre ele fiind metafora).

Apoi, alte teorii: simbolurile, arhetipurile psihanalizei, temperamentele artistice, estetica relativistă, estetica fenomenologică. Nu am uitat însă de Platon și de Aristotel. Tocmai primisem volumul de *Orientări hermeneutice* ale eminentului critic și istoric literar, profesor universitar dr. Ovidiu Ghidirmic de la Universitatea din Craiova; hermeneutica, alături de alte două concepte, romantism și fantastic, alcătuitoare ale unui *cogito* al activității sale critice.

***

Dacă mă uit mai cu atenție la poeziile străine selectate, majoritatea lor sunt traduse de Dumitru M. Ion în foarte multe antologii și selecții din autorii lumii, alcătuite și traduse de el, singur sau în colaborare. Conform spuselor lui, nimeni nu este un *cititor* mai bun decât traducătorul și nimeni nu poate înțelege mai bine Poetul și poezia lui. Poetul și traducătorul Dumitru M. Ion este un expert în domeniu, cunoscător al mai multor limbi și al diferitelor etape istorice ale limbii române. Studiile care preced antologiile și traducerile lui rămân în acest sens puncte de referință. Academia de Stat din R. Macedonia, de pildă, l-a primit încă de acum aproape două decenii în rândurile ei, nu numai pentru traducerile din limba macedoneană, ci și pentru studiul istorico-literar de sute de pagini asupra evoluției poeziei macedonene în context balcanic, european și universal.

Datorită muncii și lobby-ului său, la care am fost cu bucurie părtașă, literatura română a putut fi distinsă cu cel mai important premiu de până acum, **Cununa de Aur** a celui mai vechi și mai prestigios festival poetic din Europa, *Festivalului Internațional de Poezie de la Struga* (R. Macedonia), cunună care a poposit pe fruntea lui Nichita Stănescu în 1982!

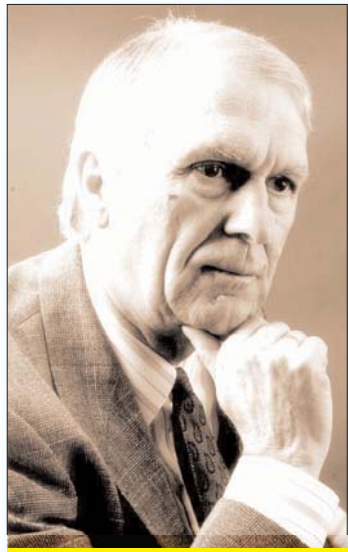
Activitatea lui Dumitru M. Ion, de traducător și de președinte al **Fundației Academia Internațională Orient-Occident și al Festivalului Internațional Noaptea de Poezie de la Curtea de Argeș** a fost, în primul și în primul rând, premeară și s-a împletit cu vasta lui operă exprimată în aproape toate genurile și speciile literare: poezie, povestire, roman, dramaturgie, eseu, literatură pentru copii, critică de teatru și film etc., autorul fiind distins cu multe premii și onoruri internaționale.

Poate că, acum, se cuvine să-i mulțumesc fiindcă m-a atras să-l însoțesc în activități literare pe care mi le-am dorit deopotrivă: traduceri, fmdație, festivalul poetic, participări naționale și internaționale la simpozioane, congrese, festivaluri literare etc.

Întorcându-mă la gândul care m-a însoțit în scrierea

prefetei la Antologia **Poesys 21** a Festivalului nostru, vă împărtășesc faptul că, în cele din urmă, m-am oprit doar la un singur vers, un vers-sinteză, aparținând marelui poet român Alexandru Macedonski (din poemul *Noaptea de Iulie*, 1895): „Poezie, Poezie! Ai dreptate totdeauna!”

De aceea, dragi invitați la ediția a 21-a a *Festivalului Internațional Noaptea de Poezie de la Curtea de Argeș*, acum vă rog să primiți aceste gânduri ca pe un modest omagiu al meu pentru scriitorul (complet) care este Dumitru M. Ion, în același timp soțul meu, și să-și sărbătorim împreună, (cu puțin înainte de ziua lui de naștere - 26 septembrie), la cei 70 de ani. **La Mulți Ani, dragă Me Ion!**

Dan Rotaru

De la un timp, mă simt **acasă** doar în camera și la masa mea de scris, cu coala albă în față, așteptând să-i încredințez ceea ce am trăit cu o zi înainte, dar și ceea ce visez și care, din păcate, nu se va întâmpla niciodată dincolo de mine, în lumea aceasta anapoda...

Și, dureroasă constatare!, în ultimul timp îmi par mie însumi a fi din ce în ce mai demodat, mai alături de timpul în care mă consum, parcă irosindu-mă...

Sunt un naiv care își poartă destinul printr-o lume urâtă, din păcate, mai ales în ultimul timp, de „îndrăzneți”, de „jmecheri”, de inși a căror dispariție, ca **speță**, nu ca **specie**, deocamdată, ar însemna o sfîntire a lumii...

Spun, acum, acestea, din cauza unor nefericite întâmplări, cărora, gândind la rece, nu le găsesc nicio rezolvare...

Viața bate Poezia...

Viața fără martori

O silă de lume se instaurează în mine, tocmai din cauza unor astfel de „accidente” care, vai!, au șansa de a deveni obișnuință, dacă acei **apărători ai moralității și ai purității** nu-și vor face datoria pentru care sunt plătiți. Amenințări de genul celor despre care scriu în acest spațiu al vieții ca o poezie, mă fac să regret trecutul, când miliția sau măcar niște organe politice încercau să-ți sară în ajutor... Dar acum, când democrația a fost înțeleasă ca drept al oricui de a **face ce vrea și a spune orice, și mai ales oricui**, fără să i se poată cere să dea samă, **dacă nu ai martori**, cine mă apără? Concret: și în urmă cu câteva luni, și ieri, același individ, adresându-mi, aiurea, amenințări gen: „Te bat de nu mai poți!”, sau „Mătur parcare cu

tine!”... De ce? Pentru că i se atrăsese atenția să fie corect... Orice încercare de a-l tempera, de a-l duce într-o lume normală, s-a dovedit a fi în van. O ultimă frază „Voi aduce la cunoștința poliției amenințările dumneavoastră!” s-a soldat cu aceeași replică: „Ai martori?” Gândul m-a dus brusc la Ana Blandiana, la cartea ei „Calitatea de martor”, ca o superbă (dar și tristă) definiție a situației. Dar, alăturarea neghiobiei umane, a decrepitudinii morale a unor semeni, de acest titlu de carte, mi se pare și acum o crimă la adresa Cuvântului.

Și, totuși, pe mine, ca și pe alții, ca om care roșește de sine, cine ne apără?

Atentorii la suflet și-au modernizat scenariile, își „declamă”

amenințările în locuri cât mai ascunse, te așteaptă acolo unde nu te... aștepți și unde ești cât mai singur, acolo unde „nu ai martori”. Și te înjură, și te jignesc, și îți lovesc sufletul și-ți macină ființa, sau chiar te lovesc, siguri fiind că, neavând martori, nu ai ce le face...

„Ai martori?”, o replică auzită din ce în ce mai des, ca un supliciu al inimii, ca o lovitură de timpan. „N-ai ce-mi face, că nu ai martori!”...

Chiar așa? Pe mine, omul jignit sau lovit **fără martori**, cine mă apără?

Cu atâta răzvrătire, nu-mi vor rămâne nici cuvinte, nici putere, pentru a-mi exprima decepția că am apucat asemenea vremi...

Nostalgia bate Poezia.

Dan ROTARU

Reverberație Argeșeană

Dualul concept Bine-Rău, aidoma altora precum Adevăr-Minciună, Ușor-Greu, Frumos-Urât și-atâtea altele, mi-l întreține profesiunea de ziarist (superlativa denumire interbelică, de gazetar, cu izul ei romantic!), trecută dincolo de granițele județului meu, Prahova, peste ale județului Argeș, cu epicentralul în Piteștiul publicistic. Grație prieteniei, amicitiei și nativei nevoi de cunoaștere omenască și intelectuală, cu Adrian Simeanu, începând cu seara de 15 ianuarie 2010, când, în plină Zi a Culturii Naționale și sfânta zi de naștere a lui Mihai Eminescu, am însoțit ilustra familie Hârlav-Maistorovici, dr. Sanda Hârlav-Maistorovici, profesoară universitară la Conservatorul bucureștean și prof. Constantin Hârlav, istoric și critic

literar, părinții excepționalului violonist Vlad Hârlav Maistorovici, invitatul Filarmonicii piteștene, unde junele urmaș al zeului Pan a interpretat Concertul pentru vioară, de Sir Edward Elgar (1857-1934), sub bagheta maestrului Pedro Negrescu. Seară cu veritabil timbru neo-romantic, cum de altfel a rămas în istoria muzicii stilul compozitorului englez, pe care dirijorul și solistul, în exuberanța sonoră a simfonicii locale, l-au imprimat profund, l-au gravat în memoria afectivă și-n conștiința generațiilor melomane. Venit de câteva ori la serile Filarmonicii ploieștene, pe filiera cordialei prietenii cu prof. Corneliu Nicolae Irimia, pe atunci managerul instituției-gază, jurnalistul Adrian Simeanu

Scriitori, publiciști și folcloriști ai Argeșului

Pro memoria

Mihail Octavian SACHELARIE

(n. 14 iulie 1954, Topoloveni, județul Argeș)

Sociolog, conferențiar universitar doctor, Universitatea din Pitești; redactor, publicist; director, Biblioteca Județeană *Dinicu Golescu*, Argeș. Profesor asociat, Centrul de Formare Continuă Muntania, Universitatea din Pitești. Membru, colectivul de redacție al revistei *Cultura* (1998); director al suplimentului de cultură civică *Agora*; membru, colectivul de redacție al revistei *Buletin cultural argeșean*.

Colaborări: *Biblioteca, Cultura, Argeșul, Agora, Zori de Zi* etc.

Volume reprezentative: *Contribuția literaturii tehnice la formarea și perfecționarea forței de muncă - cercetare sociologică* (în colaborare), Biblioteca Centrală de Stat a României, București, 1981; *Argeșeni în spiritualitatea românească* (în colaborare), vol. 2, Editura Bibliotecii Centrale de Stat, București, 1988; *De la mentalitatea bibliofagă la „Evenimentul zilei”*, Editura Paralela 45, Pitești, 1997; *Resursele umane, o provocare pentru managementul contemporan* (în colaborare), idem, 1998; *Mass-media sub imperiul violenței*, Editura Lică, Pitești, 2002; *Probleme de sociologia educației* (coordonator), Editura Universității din Pitești, 2002; *Introducere în managementul de bibliotecă* (în colaborare), Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2003; *Universul comunicării (concepte sociologice)*, Editura Universității din Pitești, 2005; *Sociologia comunicării* (în colaborare), Editura Paralela 45, Pitești, 2006; *Universul lecturii. De la Gutenberg la Google* (în colaborare), Editura Do-minor, București, 2008; *Biblioteca - Informație, Comunicare, Cunoaștere* (în colaborare), Editura Tiparg, Pitești, 2008; *Triunghiul cunoașterii - carte, lectură, bibliotecă*, Editura Paradigme, Pitești, 2012; *Templul viselor*, Editura Tracus Arte, București, 2015; *Imposibila reînțoarcare. Confesiuni afective*, Editura Scrisul Românesc, Craiova, 2016.

Zina PETRESCU

(n. 15 iulie 1946, sat Bucșenești, comuna Stâlpeni, județul Argeș)

Poetă, prozatoare. Absolventă, Academia de Studii Economice, București. Membru fondator, Cenaclul literar, Fundația literară *Liviu Rebreanu*, Pitești.

Debut: versuri, revista *Argeș*, 1962.

Colaborări: *Scânteia Tineretului, Munca, Lupta, Luceafărul, România literară, Ramuri, Orizont, Albina, Cutezătorii*.

Volume de autor: *Trecere prin viață*, versuri, Editura Tip Naste, Pitești, 2004; *Râu de stele*, versuri, Editura Calende, Pitești, 2005; *De vorbă cu tine, Doamne*, versuri, Editura Altum, Pitești, 2005; *Hanul din amintire*, catrene și fabule, Editura Altum, 2006; *Neveghia la iubire*, schițe și povestiri, Editura Altum, Pitești, 2008; *Jurnalul pentru doi năzdrăvani*, Editura KML Print, București, 2009; *La fereastră de poveste - Schițe și povestiri*, Pitești, 2012; *Trei jivine*, Editura Altum, Pitești, 2012; *La ferestre de poveste* (schițe și povestiri), Editura Ordessos, Pitești, 2012; *Peripeții cu Grivei, Miau, Brăduț și prietenii lor*, schițe și povestiri, Editura Ordessos, 2015; *Calul măgarului*, idem, 2017 etc.

Publică în almanahuri și culegeri literare (*Arc de triumf, Eterne iubire de-o viață, Țara din inimi, Atelier de creație literară - Pseudoantologie*)

În curs de apariție: *Calul măgarului* (volumul II).

Premii, în număr de 28, printre care: Premiul II, Concursul Național de poezie inițiat de ziarul *Secera și ciocanul* (1962); Premiul I - Poezie, Festivalul-concurs *Elena Farago*, Craiova; Premiul I, Concursul de creație literară *Traian Demetrescu*, Craiova; Premiul I, Festivalul concurs *Baladă pentru acest pământ*, Caracal; Premiul al II-lea, festivalul-concurs *Imnurile patriei*, Calafat; Premiul al II-lea, proză, Festivalul-concurs *Tudor Arghezi*, Târgu-Jiu; Premiul Special al Juriului, Festivalul-concurs *Elena Farago*, ediția a IV-a ș.a.

Nicolae IONESCU

(n. 18 iulie 1959, Mozăceni-Deal, județul Argeș)

Muzeograf, bibliotecar, Muzeul Județean Argeș; profesor de istorie. Publicist, poet.

Colaborări: *Argeș* (debut publicistic, 1976), *Junimea, Calende, Cafeneaua literară, Restituiri, Viitorul Argeșului, Argeșul (Săgetătorul)*.

Volume reprezentative: *Sfârșit de mileniu*, Editura Pan Arcadia, Pitești, 2000; *Cartea cu file de rouă*, poeme, Editura Ordessos, Pitești, 2014.

Volume colective: *O vârstă plină de glorie* (1978), *Țara din inimi* (1979).

Premii: Premiul II, Concursul de poezie *Leoaică tânără, iubirea*, organizat de revista *Cafeneaua literară* în colaborare cu U.S.R., filiala Pitești (2007).

Gheorghe PUFU

(n. 18 iulie 1956, Mioveni, județul Argeș)

Preot conferențiar doctor, Facultatea de Teologie, Universitatea din Pitești, secretar științific, publicist. Doctor, Psihologie.

Volume reprezentative: *Predica de pe Munte*, București, 1999; *Spirit și materie în lumina învățaturii creștine*, Pitești, 2000; *Faptele Apostolilor. O carte a prototipurilor*, Pitești, 2000; *Misiunea Sfântului Apostol Pavel în cartea Faptele Apostolilor*, Editura Universității din Pitești, 2006.

Premii, distincții: *iconom stavrofor* (1977); Premiul de excelență al cotidianului *Argeșul* (1999); *Crucea Patriarhală*, Patriarhia Romană, 2000; Diploma de Onoare, pentru activitatea depusă în slujba Bisericii (2002).

Lena CONIȚA/ Elena PREDESCU

(n. 19 iulie 1949, Titu, județul Dâmbovița). Stabilită în Ștefănești, Argeș (din 1953).

Poetă; membră, U.S.R.

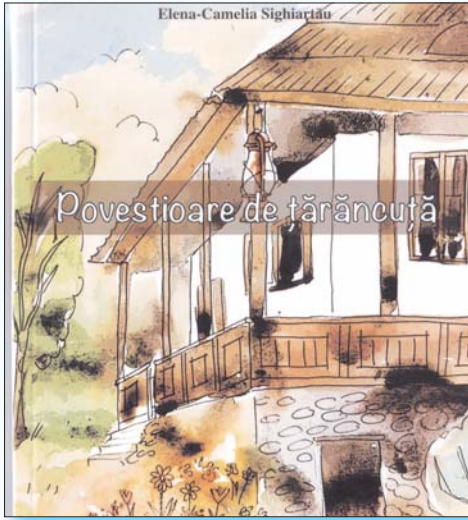
Debutează cu versuri în revista *Sânziana* (Colegiul Național *Zinca Golescu*); publică poeme

Lector

Povestioare de țărăncuță

Acesta este titlul cărții lansate cu ceva vreme în urmă, la Biblioteca Județeană „Dinicu Golescu”. Autoarea, Elena-Camelia Sighiartău, este argeșeancă din satul Arefu, profesoară de română,

membru al Asociației folcloriștilor argeșeni „Constantin Rădulescu-Codin”, stabilită temporar în Germania, de unde duce dorul locurilor natale, dor căruia i se datorează în bună parte povestioarele. Camelia a învățat limba germană și acum o predă refugiaților. Poartă cu mândrie costumul popular din localitate, costum moștenit de la mama sa, regretata profesoară Angela Bădescu, și deseori le prezintă străinilor o mică parte din identitatea ei, ducând și acolo hora și sârba muntenească.

Lansarea a fost una cât se poate de atrăgătoare, într-un decor care a reușit să aducă aproape ceva din parfumul satului Arefu, datorită fotografiilor surprinzând elemente din lumea satului natal, a costumelor tradiționale cu mare vechime, a florilor și a busuiocului, a cântecului interpretat la solz împreună cu fratele său, Grațian Bădescu. În mijlocul evenimentului, Constantin Pașol a transmis în direct pentru Antena Satelor câteva date despre apariția cărții, purtând un scurt dialog cu autoarea. Toți cei care au luat cuvântul (Denisa Popescu, George Baciu, Mariana Ștefan, Vasile Ghițescu, Constantin Cârstoiu, Mihail Ghițescu,

consolida apropierea dintre filarmonicile surori prin menirea lor spirituală, așadar, și pe-aceea care, trecută de 7 ani, rezistă nimicniciei, cu un preț al onoarei jurnalistice: solidaritatea de breaslă!

Certitudine întărită și prelungită apoi de încrederea pe care mi-o arată cu sinceritate și eleganță domnul Mihai Golescu, directorul cotidianului ARGEȘUL, într-ale cărui pagini iese, marțea, de sub teascurile gutenbergiene, și „copilul” său, SĂGETĂTORUL, impecabil exercițiu etic-estetic păstorit de doamna Cristina Miliare!

Pentru cine aceste epitețe or suna suspicios, îl privește; sentimentul respectului și acela al relevanței civic-omenești, prin

meseria de jurnalist, mă ține vertical! Recunoștința – pe cale de dispariție în haotica democrație românească – mi-a rămas drept una dintre legile celor șapte ani de-acasă. O găsesc și prin aparițiile textelor mele în SĂGETĂTORUL, răsplata nefiind alta decât publicarea lor, aducătoare de ecouri și reverberații din istoria Argeșului, în felurile lui ipostaze prin timp și timpuri. Cred că asta este o condiție sine-qua-non a publicisticii de azi și mai ales de mâine, firul de oțel prin carnea rece a betonului existențial, în supraviețuirea ca Oameni!

Vă mulțumesc d-le Mihai Golescu, vă mulțumesc d-nă Cristina Miliare! Cu admirație,
Serghe BUCUR

în revista *Luceafărul* (între 1981-1985), sub îndrumarea poetului Geo Dumitrescu, în *Ziua Literară* (pseudonim Conița Lena), 2003.

Colaborări: versuri, *Ziua literară*, *Convorbiri literare*, *Poesis*, *Argeș*, *Săgetătorul*, *Nord-literar*, *Cafeneaua literară* etc.; proză, *Ziua literară*, *Argeș*, *Societatea argeșeană*.

Debutează editorial cu volumul *Ușă de biserică*, Editura Junimea, Iași, 2004. Alte volume de versuri *Kenzo, floare cheală*, Editura Tiparg, Pitești, 2006; *Supradoza, poeme de uscat zilele*, idem, 2008.

Premii: Premiul pentru cartea de poezie, Festivalul *Sensul iubirii*, Turm Severin, 2005; Premiul de debut al U.S.R., Filiala Argeș, 2006; Premiul pentru literatură al revistei *Argeș*, 2008.

Gheorghe NICOLESCU

(n. 21 iulie 1946, Pietroșani, județul Argeș)

Profesor universitar doctor, prodecian, Facultatea de Științe Socio-umane, Universitatea din Pitești; muzeograf, arhivist, șef de compartiment, comandant, publicist, redactor șef al Buletinului științific, editat de Catedra de Istorie, Universitatea din Pitești; fondatorul Filialei Argeș a Comisiei de Istorie Militară. Membru, Comisia Română de Istorie Militară.

Volum reprezentativ: *Relații româno-franceze în anii Primului Război Mondial. Misiunea H.M. Berthelot în România* (teza de doctorat), Editura Universității din Pitești, 2005.

Lucrări în colaborare: *Documente privind istoria militară a poporului român: 2 septembrie 1944 - 12 mai 1945*, I-V, București, 1980-1985; *Tratate, convenții militare și protocoale secrete. 1941-1945. Destine la răscruce*, București, 1995; *Relații militare româno-engleze. 1918-1947*, Pitești, 1998; *Relații politico-diplomatice și militare româno-italiene. 1914-1947*, București, 1999; *Preoți în tranșee. 1941-1945*, București, 1999; *Preoți în lupta pentru Marea Unire. 1916-1918*, București, 2000; *Relațiile militare româno-germane. 1939-1944* (coordonator), București, 2000; *Șefii Statului Major General Român. 1859-2000* (coordonator), Editura Europa Nova, București, 2001; *Guerre et société en*

Europe (responsabil de volum), Editura Europa Nova, București 2004; *Calvarul prizonierilor români din Primul Război Mondial. Mărturii documentare*, Editura Universității din Pitești, vol. I, 2006, vol. II, 2007, vol. III, 2008; *Atașatii militari transmit...1930-1940*, vol. V, coordonator, Editura Nagard, Lugoj, 2009; *Atașatii militari români în primul deceniu interbelic. Rapoarte*, Pitești, 2014.

Distincții: *Mareșalii României, Episcop general de brigada Partenie Ciopron*, oferite de către Revista de Istorie Militară.

Florența Eugenia VONICA

(n. 22 iulie 1950, Giurgiu, județul Giurgiu)

Profesor universitar doctor, Universitatea din Pitești, secretar științific, Colegiul Universitar de Institutiori/ Facultatea de Științe ale Educației, Pitești; manager, Învățământ Deschis la Distanță, cercetătoare în domeniul filologic. Publicistă.

Volum reprezentativ: *Limba română pentru studenții străini* (profil tehnic), București, 1981, Pitești, 1983; *Latitudes combinatoires des adverbes spatiaux en français et en roumain*, Pitești, 1981; *Coeziunea verb + adverb în sistem comparat român/ franceză*, Pitești, 1982; *Trăsături caracteristice ale modurilor verbale nepersonale*, Pitești, 1997; *Morfo-sintaxa limbii române*, Pitești, 1999; *Ghid de conversație arab-român*, în colaborare, Pitești, 1999; *Ghid metodic de practică pedagogică*, Pitești, 2000; *Morfologie. Părțile de vorbire flexibile*, Pitești, 2001 ș.a.

Cătălin PETRESCU

(n. 25 iulie 1961, București)

Profesor limba și literatura engleză și franceză, Școala Gimnazială Mihai Eminescu, Pitești. Traducător, publicist, eseist, referent științific, lucrări de specialitate.

Colaborări: *Sânziana, Argeșul, Argeșul ortodox, Mondorama, Cuget, simțire și credință, Junimea, Aripa, Cafeneaua literară, Școala argeșeană* etc.

Traduceri din: Pierre Daninos, Carson Mc.Cullers, Antonio Amuri, John Boyton Priestley, Morley Callaghan, Rudyard Kipling, Byron, Paul Eluard, John Montagne.

Marin Ioniță, Cezar Bădescu, Sorin Mazilescu și subsemnatul) au surprins rolul pe care un mediu sănătos, cu fața spre lumina bunelor tradiții românești, îl are în formarea oamenilor talentați, Camelia Sighiartău fiind un exemplu elocvent în acest sens.

Apărută sub egida editurii „Alean” (a fostului C.J.C.P.C.T. Argeș), cartea este inedită atât sub aspectul calității vizuale și tipografice, cât și în privința conținutului: amintiri din copilărie ce reușesc un interesant echilibru între vocea auctorială subiectivă și vocea comunității, care se exprimă prin credințe, obiceiuri, folclor, activități specifice zonei. Așadar, dincolo de frumusețea lirică de necontestat, ne ancorăm și în frumusețea realității satului de munte. Povestioarele au fost publicate separat în numerele publicației *Caiete folclorice Argeș* și au atras încă de la început atenția prin stilul scrierii (un Creangă argeșean în variantă feminină) și prin modul raportării la viața consătenilor.

Cartea Cameliei Sighiartău oferă prilejul unei întoarceri în lumea unei copilării luminoase, acea lume a satului nealterat de obiceiuri citadine sau pur și simplu străine de atmosfera sa morală și spirituală. Autoarea face – nu programat sau forțat, ci în manieră literară – o pledoarie pentru firescul pe care lumea actuală începe să-l uite sau vrea să-l treacă la categoria lucrurilor „depășite”. Cred că acest mesaj reprezintă o parte foarte importantă a mizei lecturării *Povestioarelor*, unde își dau întâlnire privirea copilului de atunci și aceea a omului matur. Camelia păstrează tonul copilului de atunci, făcându-te participant și confident, singura schimbare a tonului apărând în cadrul capitolelor de la final, despre părinții săi. Întâlnim aici și o fenomenologie a timpului care aduce nu doar împliniri, ci și răni; asemenea unui ghețar în mișcare, timpul descoperă frumuseți nebănuite, dar totodată rupe din relieful aflat în fața sa. În acest context se poate vorbi și despre dualitatea amintirilor frumoase: ele au potențialul de a deveni dureroase uneori pentru că, în efortul de a ne aduce aproape o realitate trecută, vedem că prezentul nu se ridică la înălțimea acelor amintiri, deci distanța rămâne, de unde și durerea. De fapt, la români este bine știut faptul că dragostea și dorul vin totdeauna împreună. În fața dorului de copilărie și de cei dragi,

Camelia are tot un leac românesc: „acum un dor sfâșietor de toate astea îmi apasă sufletul și nu-l mai pot alina decât cu lacrimi”.

O dimensiune constantă a cărții este umorul spumos, indiferent care este subiectul despre care vorbește: ulița satului cu personajele sale bine identificabile, colindatul, sârbătoarea pascală, superstițiile etc. Dar umorul său face casă bună cu o mare sensibilitate și nu exclude tonul grav-meditativ atunci când se referă la microuniversul familial. În această carte atrage foarte mult atenția comunicarea (prin memorie, prin lacrimi) cu toți cei dragi, chiar dacă este vorba despre cei care au plecat în lumea de dincolo. Se observă în acest sens o senină convingere privind reîntâlnirea și reîntregirea familiei într-un alt spațiu, nepătat de suferințele omenești.

Povestioare de țărăncuță – se prezintă ca tot atâtea pagini ale unei lumi care te cucerește prin disponibilitatea de a-ți transmite veritabile valori. Care ne fac oameni, renăscând copilul din fiecare.

Alexandru MĂRCHIDAN

Muzica zilelor noastre

Finiș bun de stagiune...

...la filarmonica loco, în amurg de Cireșar. Cu Dragoș Oprea, la pult. Și c-un invitat mereu așteptat, cumva unicat. Herr Andre Parfenov, de la Mönchengladbach. Clăpar ruso-neamț, chiar de milioane. Exploziv, incandescent, magnific, uluitor. Muzicii dăruit fericit de la mama natură...

Măinile-i umblă în zbor pe claviatură. Degetele toacă notele mii, ca mitraliera. Sunete faine iscusit, ca să le dăruiască apoi strălucit. Înebeunești de plăcere auzindu-l improvizând, inovând. Topește clasicu-n jazz și jazzu-n simfonic, de rămâi cu gura căscată. Gershwin, cel puțin, de-acolo de Sus, uimit l-a privit și i-a mulțumit că i-a tălmăcit și i-a-mbogățit „Rhapsody in Blue” nemaipomenit. Original, genial, fenomenal, ideal. Iar dacă Iuliana, partenera sa pe scenă, focoasă violonistă, dâmbovițeană de fel, ar pune-ntr-a lor conlucrare tradiții familiale în genă purtate util, ar fi, cert, inegalabili, precum sunt inseparabili...

Concertul s-a terminat cu-acel veșnic minunat „Capriciu italian”, de Piotr Ilici Ceaiikovski. Ales inspirat, cu brio cântat. Orchestrații stăruind, lucru super izbutind. Entuziasm dovedind, extaz în public stărnind, cântare de top croind. Ce-a încheiat adecvat un sezon și un deceniu de viață al trupei simfo locale. Reîntâlnirea cu ea, după Sântă Mărie, în piață, la primărie. Divertisment estival, probabil comercial...

Adrian SIMEANU

Din dor, mărgăritare ...

Pe sub castanul maiestos
Umbrind a ta cărare,
Treceam ades, cătând setos
Privirea-ți visătoare.

De la fereastră uneori,
Mă sărutai cu-n zâmbet
Și tainic îmi trezeai fiori,
Stărnind candriu-mi cuget.

Visând și-acum la ochii tăi
Cu-a inimii dorință,
Așteaptă sufletu-n vâpăi,
A dragostei sentință.

Vreodată, când ai să primești
A patimei chemare,
Ți-oi făuri în dulci povești,
Din dor, mărgăritare...

Costel GHIȚĂ

Autor prefețe: volumele *Poezii și ghicitori, Taina gândurilor*, de Valeriu Dumitrescu.

Referent științific: Steluța Istrătescu, *The Kitten in the Mitten* (2009), *All Right! Let's Practise English. Workbook for 5th and 6th Formers* (2010) ș.a.

In memoriam

Vasile FĂLCESCU

(n. 21 iulie 1932, satul Mozacu, comuna Negrași, județul Argeș – d. 9 decembrie 2012)

Profesor, director coordonator, Școala Generală, Căminul Cultural, comuna Teiu; fondator, Casa Memorială, președinte, Societatea Culturală *Vladimir Streinu*; critic și istoric literar, memorialist, publicist.

Colaborări, eseuri și articole despre viața lui Vladimir Streinu, revista *Argeș*.

Volum reprezentativ: *Teiu, cuibul părăsit al lui Vladimir Streinu*, Editura Didactica Nova, Pitești, 1998; *Viața lui Vladimir Streinu*, Editura Tiparg, Pitești, 2005; *Vladimir Streinu și himera poeziei*, 2008; *Vladimir Streinu evocat de contemporani. Viața și opera într-o cronologie biobibliografică*, Editura Tiparg, Pitești, 2008; albumul *Vladimir Streinu în imagini foto*, Editura Tiparg, Pitești, 2009; culegerea de folclor literar *Teiule cu frunza lată*, în colaborare, volumul I, Editura Timpul, Iași, 2012.

Distincții: *Profesor Evidențiat*, titlu acordat de Ministerul Educației și Învățământului (1979).

Miron ILIESCU

(n. 26 iulie 1940, Slănic, comuna Aninoasa, județul Argeș – d. 11 mai 2006)

Publicist, conferențiar universitar, cadru didactic cooperant, Universitatea din Annaba (Algeria).

A elaborat și a publicat peste 45 de lucrări de cercetare, a participat la sesiuni științifice organizate la Centrul universitar din Iași și la alte centre din țară.

Lucrări reprezentative, în colaborare: *Probleme de medicină veterinară în Moldova* (1982); *Îndrumar pentru dezvoltarea armonioasă a organismului la studenți prin practicarea organizată și sistematică a unor ramuri sportive* (1990).

Margareta ONOFREI

Enciclopedia Argeșului

Personalități argeșene participante la Primul Război Mondial

Vineri, 30 septembrie 2016, cancelaria Prim-Ministrului României anunța oficial, prin Adresa Nr. 57, constituirea Departamentului Centenar, organizat conform prevederilor **Hotărârii Guvernului Nr. 465**, din 2016. Ulterior, noul for administrativ al țării a îmbogățit programul inițial, precizările tematice amplificând convergențele acestui subiect, nuanțate patriotic, formativ și științific.

În atare cadru instituțional, structurile locale cu atribuții pentru domeniul evocat derulează proiecte menite să evidențieze, distinct, contribuția zonelor geo-istorice tradiționale la Primul Război Mondial (1916-1918), precum și la Marea Unire, eveniment secular (1918-2018).

Contextul ne permite să facem câteva referiri privind nominalizarea unor personalități, originare din acest perimetru, participante la etapele existențiale amintite mai sus, în **Enciclopedia Argeșului și Muscelului**, opera de anvergură, concepută, cu un deceniu în urmă, după modelul marilor dicționare franceze **Larousse**. Precizăm faptul că Enciclopedia are **patru volume**, postate, deja, pe internet (2008, 2010, 2012, 2014), fiind listate peste 20.000 de

intelectual cetățenesc apolitic oferit de: redactori specializați, documentariști, referenți, operatori, lectori, parteneri media, responsabili de literă, tehnoredactori, susținători ai proiectului propus cititorilor, prin **Clubul enciclopediștilor din Argeș-Muscel**, constituit, special (2007) pentru realizarea unui asemenea demers.

Foiletând suportul virtual, putem constata **racordarea** conținutului **Enciclopediei**, după cum este normal, inclusiv la derularea și consecințele, pentru zona Argeș-Muscel, ale Primului Război Mondial sau Marii Uniri. Bunăoară, prezentarea alfabetică a celor 102 așezări ancestrale, **incumbă**, tematic: monumentele și cimitirele eroilor; confruntările militare derulate teritorial; însemne heraldice; genericele scrierilor consacrate evenimentelor citate; conținutul și sensurile degajate prin **Argeș. Cartea eroilor** (1984), lucrare bibliofilă, unicat în materie.

Apoi, **Litera A** face trimitere la figuri marcante, din Argeș-Muscel, implicate în operațiunile cotidiene, demersuri civile, acțiuni externe **suprapuse** motivațiilor pentru care România a decis aderarea la alianțele combatante și grupările diplomatice, decidente continentale. Exemplificăm prin nume precum: **Alessandrescu C. Gheorghe**, născut în Pitești (26 noiembrie 1879), ofițer de carieră (Cavalerie), locotenent-colonel pe durata participării României la Primul Război Mondial (1916-1918), remarcat datorită șarjei din Robănești, ofensivei spre Basarabia (1918) și Ungaria (1919), ajuns general (1933); **Andreescu Grigore**, prefect de Muscel (1918), implicat în realizarea programelor naționale, specifice etapei finale ocupației germane și refacerii economiei urbane; **Antonescu N. Eftimie** (1876-1957), piteștean notoriu, renumit profesor universitar (Drept), susținător al cauzei României pe durata tratativelor de la Paris (1919-1920); **Antonescu S. Ion** (1882-1946), fiu al reședinței Argeșului, ofițer de carieră (Cavalerie), cooptat pe timpul Primului Război Mondial, în Marele Cartier General al Oștirii Regale Române (locotenent-colonel), colaborator statornic

al viitorului mareșal Constantin Prezan (1861-1943); **Antonescu S. Petre**, născut, de asemenea, la Pitești (25 octombrie 1891), artilerist, decorat inclusiv cu Ordinul rus **Sfântul Stanislav**, avansat, interbelic, general (1930).

Dintre personalitățile aferente **Literei B**, sunt listate, printre participanții de pe Frontul Carpatic (1916) și Frontul din

timpul neutralității României (1914-1916), Marii Uniri (1918), Campaniei de pe Tisa (1919).

Interesante sunt câteva documente valorifica în **Litera G**, privind: înrolarea elevului **Garfoiu Ion** (1897-1982), care, supraviețuind evenimentelor din perioadele antamate, va deveni inspector școlar ministerial, fondator al Uniunii

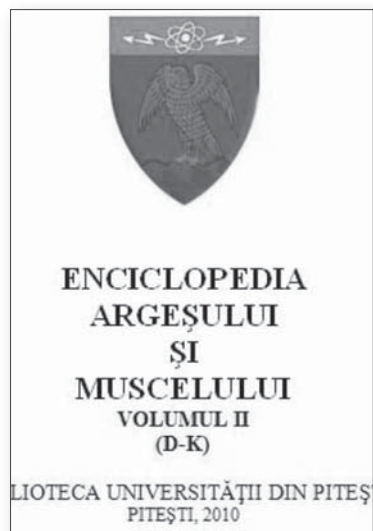
În literele următoare, utilizatorii variantei electronice pot descifra, enciclopedic, determinarea participării la Primul Război Mondial, exprimată de alte importante personalități, originare din Argeș – Muscel, precum: **Petrescu C. Ion** (1892-1967), profesor universitar, fondatorul teoriei școlii active, fiul comunei Mihăești; **Răuțescu I. Ioan** (1892-1974), paroh la Dragoslavele, memorialist, laureat al Academiei Române (1923, 1934, 1939); **Sachelarie Corneliu** (1895-1949), învățător, animator cultural, militant social, din Topoloveni; **Țicăloiu D. Ion** (1891-1970), profesor la Câmpulung, editor și publicist; **Udrescu Dumitru** (1892-1981), institutor, fondator de bibliotecă rurale, culegător de folclor; **Zaharia Z. Dan** (1878-1943), muscelean prin adopție, amiral, inițiatorul transformării comunei Stoenesti (Muscel) în localitate model. Enumerarea poate continua!

Asemenea portofoliu prezentat arhetipal, se datorează strădaniei colaboratorilor noștri, regăsiți în caseta tehnică a Enciclopediei, semnând frecvent: **Ion Băcanu, Manole Bivol, Ion Bulacu, Constantin Cârstoiu, Grigore Constantinescu, Ion M. Dinu, Zicu Ionescu, Teodor Mavrodin, Gheorghe Nicolescu, Radu Petrescu, Ion Pietrăreanu, Sevastian Tudor, Vasile Zarioiu**.

Adresăm îndemnul potențialului cititorilor ai cotidianului „Argeșul” (director, prof. Mihai Goleșcu), să se alăture insistențelor Clubului enciclopediștilor, consacrate Centenarului Marii Uniri (1918-2018), respectiv: pregătirea tipografiei Enciclopediei; reeditarea operei **Argeș. Cartea Eroilor**; punerea pietrei de temelie pentru edificarea Monumentului reprezentativ al eroilor din Pitești, căzuți la datorie în cele două războaie mondiale, preconizat, favorabil, în triumful dominant, la intersecția Bulevardului Eroilor cu strada Nicolae Dobrin.

Vom adăuga, astfel, câteva înfăptuiri demne de prestigiul Argeșului și așteptările Mileniului III!

Prof.univ.dr. Petre POPA

enunțuri primordiale: fapte, titlaturi, eponimii, date calendaristice, informații de interes general.

Elaborarea, aflată în pregătire pentru tipografie, **concentrează** voluntariatul

Istorie

Peregrini pe urmele Argedavei

Deși au trecut prin Pitești în postura de combatanți în războaiele ruso-austro-turce sau de secretari și consilieri ai domnilor fanarioți, unii vizitatori ai ținutului nostru au arătat un viu interes pentru antichitățile daco-romane. Este cazul numismatului și arheologului italian Domenico Sestini (1750-1832) sau al elvețianului Franz Joseph Sulzer (1723-1791), magistrat militar în armata austriacă, care s-au oprit în drumul lor și prin această regiune. Nu e vorba de doi oaspeți oarecare ai orașului, ci de doi învățați, preocupați de urmele trecutului dincolo de obligațiile impuse de funcțiile lor. După cum amintește Dan Lăzărescu în cartea *Imaginea României prin călători* (vol. 1, 1985), în 29 mai 1780 suita lui Sestini a trecut Argeșul,

venind dinspre București către Curtea de Argeș, și a străbătut o regiune de dealuri acoperite cu vii, în drumul spre Pitești. Italianul și-a așternut impresiile despre aceste meleaguri în lucrarea *Viaggio curioso - scientifico-antiquario per la Valachia, Transilvania ed Ungheria, fino a Vienna*, tipărită la Florența în 1815. Călătorii trec râul prin vad, mai jos de Pitești, printr-un loc numit ciudat, de Sestini, „Pitesety, che è Wrasce,, („Wrasce cioè citta,, adică oraș). Întâlnim, așadar, o formă interesantă de grafieră a toponimului Pitești, așezare despre care călătorul își va nota unele gânduri.

Din crochiul făcut reședinței județului Argeș de către Sestini aflăm că în oraș se aflau cei doi ispravnicii

(*ispraniki*), despre instituția cărora se dau doar detalii sumare - și multe case boierești. După obiceiul fanariot, domnitorul numea anual câte doi ispravnici de județ, care aveau atribuții administrative, juridice și fiscale, salariul lor oficial fiind de 5 pungi sau 2500 de piaștri pe an. Din cei doi ispravnici, unul era obligatoriu fanariot. Numai unul din ispravnici a ieșit în întâmpinarea suitei italianului, dându-i ospitalitatea convenită și servind-o cu renumitele vinuri ale locului. Sestini a remarcat, printre obiceiurile piteștenilor, acela de a pune ramuri de fag în fața caselor cu ocazia zilei de Sfântu Gheorghe, „ca să le poarte noroc... Inspirat de denumirile geografice, savantul italian crede că pe aici s-ar fi aflat și vechea cetate dacică *Argidava*, în apropiere de capitala românească *Kurtea de Ardescie*. Marea sa ambiție pe durata șederii aici e să descopere faimoasa fortificație dacică. Ideea

situării Argedavei în acest ținut a apărut, așadar, pe vremea războaielor turco-austriece, care au trezit în oraș un interes tot mai mare pentru trecutul românilor. Aceasta reiese și din notele elvețianului Sulzer, ale cărui gânduri întregesc bibliografia lucrării lui Sestini. Și pentru Sulzer, oaspete al „*târșușorului cu opt biserici, o mănăstire, mai multe case boierești*”, vechea Argedava nu putea să fi existat decât în locurile din apropiere. Tot în acest spirit al descoperirilor milenare, Luigi Ferdinand de Marsigli, ofițer de geniu în armata austriacă, fusese, cu un secol în urmă, cel care a schițat primul contururile castrului roman Jidova de lângă Câmpulung, un alt mare vestigiu din apropiere. Între timp, s-a încercat identificarea Argedavei dacice cu așezarea fortificată de la Popești, aflată mult mai departe, la vale, tot pe cursul râului Argeș. Se pare însă că și această localizare a centrului politic și militar geto-dacic, atestat încă

din prima epocă a fierului nu poate fi confirmată deplin nici acum. Părerile despre situarea exactă a cetății cu pricina rămân împărțite printre specialiștii în istorie veche...

Suntem în anii descinderii prin Pitești a unor cărturari precum Sestini sau Sulzer cu aproape un veac înaintea lansării „Chestionarului arheologic” al lui Alexandru Odobescu, sondajul adresat intelectualității rurale prin care se căuta recunoașterea rămășițelor trecutului de pe cuprinsul satelor. Chiar dacă strădania lor n-a avut urmări precise, căutările lor n-au rămas fără ecou în timp. Din acest punct de vedere, fie-ne îngăduit a-i considera pe cei doi peregrini din apus ca pe niște pionieri ai aflării vestigiilor însemnate de pe pământurile argeșene, demni înaintași ai arheologiei românești, fie și numai prin acest ideal mareț de gărire a Argedavei.

Florin CHIVOCI

Manuscrisele se primesc la redacția ziarului „Argeșul”,
b-dul Republicii nr. 88, Pitești. Tel. 0248/217704 și 0248/210060
e-mail: argesul@gmail.com www.ziarulargesul.ro

Săgetătorul
Director coordonator - Mihai GOLESCU